

OBRNUTA UČIONICA

Obrnuta učionica (eng. „flipped classroom“) je pedagoški pristup u kojem je tradicionalni pojam učenja u učionici preokrenut tako da se učenici već kod kuće, prije dolaska u razred, upoznaju s nastavnim materijalom, a vrijeme u razredu koristi se za produbljivanje znanja kroz vježbe, za rješavanje problemskih zadataka i za interakciju s ostalim učenicima i učiteljem. Na taj način, kod kuće stječu znanje koje bi inače stjecali u školi, a u školi ga produbljuju uvježbavanjem i diskusijama te sve nejasnoće razjašnjavaju direktno s učiteljem. Ranije bi kod kuće sami rješavali zadatke prilikom kojih bi se javljale nejasnoće koje su se tek na sljedećem satu mogle razjasniti. U obrnutoj učionici uvježbavaju na satu, nakon što izađu iz učionice razmišljaju o povratnoj informaciji koju su dobili te ju koriste za unaprjeđenje svog učenja.

Ovakvim načinom poučavanja učenici su u centru poučavanja i zaposleni su aktivnostima koje zahtijevaju suradnju s drugim učenicima i učiteljem i koje se temelje na rješavanju problema. Time se uloga učitelja mijenja prema ulozi voditelja i mentora koji potiče učenike na samostalno i samoregulirano učenje.

Kako je nastala obrnuta učionica?

Za njen nastanak zaslužni su učitelji kemije Jonathan Bergman i Aaron Sams, koji su 2012. napisali knjigu „Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day“. Oni su još 2007. isprobali ovaj pristup tako što su snimili svoja predavanja i stavili ih online kako bi učenicima bili dostupni u svakom trenutku. Učenici su kao domaću zadaću prije dolaska u školu trebali pogledati jedan video. Zatim su cijeli nastavni sat iskoristili za pomoć učenicima oko dijelova koji im nisu sasvim jasni.

Bergman i Sams opisali su kako su oni u svojim razredima primijenili ovaj pristup: S obzirom da su učenici za domaću zadaću najčešće pogledali jedan video, nastavni sat započinje kratkom raspravom o njemu. Za vrijeme gledanja videa kod kuće učenici ne mogu odmah, neposredno, postaviti pitanje učitelju kao što su to mogli prilikom klasičnog izlaganja u učionici. Stoga im je dobro na početku školske godine najprije ukratko objasniti kako najučinkovitije gledati neki video. Dobro je isključiti sve uređaje koji ometaju pozornost: televizor, mobitel, iPad i sl. Svaki učenik si može prilagoditi gledanje videa jer ga može zaustaviti i ponovno pogledati neke dijelove. Na taj način svaki učenik može za vrijeme zaustavljanja zapisati važne informacije i pitanja koja bi postavio učitelju, ukoliko mu nešto nije jasno. Kad se učenici već unaprijed pripreme za nastavu i dođu s pripremljenim pitanjima, učitelj će lako uvidjeti koje dijelove im treba pojasniti. Na temelju njihovih pitanja on će i procijeniti je li video bio učinkovit, treba li možda doraditi neke dijelove ili snimiti novi.

Nakon što učitelj odgovori na početna pitanja, kreće se s glavnim dijelom sata, a to može neka istraživačka aktivnost, eksperiment, rješavanje problema ili test. Ukoliko imaju blok sat učenici izvode više aktivnosti.

Učitelj za vrijeme rada u učionici pomaže učenicima koji su zapeli u rješavanju zadataka. Ponekad učenici za domaću zadaću nemaju zadano gledanje video materijala, obično onim danima kada u školi izvode eksperimente. Umjesto gledanja videa, kod kuće trebaju napraviti pripremne radnje za izvođenje eksperimenta. U tradicionalnom modelu učenici obično za domaću zadaću dovršavaju zadatke i raspravu koja slijedi nakon eksperimenta. U modelu obrnute učionice na dan izvođenja eksperimenta učenicima se za domaću zadaću zadaje video novog sadržaja, a na sljedećem nastavnom satu učenici imaju vremena za

dovršetak eksperimenta. To učitelju omogućava da odgovori na specifična pitanja i pomogne slabijim učenicima te da svi zajedno rasprave podatke koji su sakupljeni eksperimentom.

Aktivnosti u učionici usmjerene su na učenika, a ne na učitelja. Učenici su odgovorni za gledanje videa i postavljanje odgovarajućih pitanja. Učitelj daje kvalitativnu povratnu informaciju. Učenici su zaduženi za rad na zadacima i prezentaciju svojih rezultata. S obzirom da im je učitelj kao pomoć stalno dostupan, učenici su motivirani za učenje, a ne samo da izvrše zadatak.

Glavna obilježja

- Nastavnik unaprijed odabire i priprema materijale
- Učenici proučavaju materijale prije dolaska u razred, na način I u vrijeme koje oni odaberu
- Personalizirani pristup
- Potiče samoregulirano učenje
- Učenik je u centru poučavanja
- Svaki učitelj provodi ovu metodu na svoj način
- Nova uloga učitelja: voditelj, mentor

Prednosti obrnute učionice

- Digitalni alati su jezik svakodnevice današnjih učenika
- Pomaže učenicima s mnoštvom obaveza
- Pomaže učenicima koji teže savladavaju gradivo
- pomaže učenicima različitih sposobnosti (pogotovo učenicima s teškoćama)
- omogućava učenicima da zaustave predavanje na videu ili vrate dio predavanja unazad
- povećava interakciju među učenicima i između učenika i učitelja
- učitelji bolje upoznaju svoje učenike
- omogućava pravu prilagodbu materijala svakom učeniku (personalizacija učenja): za učenike koji brže savladavaju gradivo moguće je povećati broj zadataka koje trebaju riješiti, a za učenike koji teže usvajaju može se postići da razumiju osnove. Oni ponekad moraju riješiti samo ključne elemente, a ne cijeli zadatak te ih se na taj način ne zbunjuje preteškim zadacima.
- Mijenja se razredno ozračje, ponašanje učenika se popravlja, oni koji su do tada ometali ili nemaju više „publiku“ ili rade u malim skupinama
- Mijenja se način na koji učitelj razgovara s roditeljima
- Roditelji se educiraju zajedno s učenicima dok slušaju video
- Učionica postaje transparentna- svi imaju slobodan pristup objavljenim video-materijalima
- U slučaju da su nastavnici odsutni- video materijal može poslužiti kao nadomjestak
- Ovaj model može napredovati u model u kojem je provedena još jača diferencijacija: svaki učenik uči u svom ritmu, ne rade svi učenici na istim materijalima

Za provođenje obrnute učionice potreban je sustav za upravljanje učenjem, obrazovni izvori i materijali i digitalni alati za izradu sadržaja.

OBRNUTA UČIONICA

SUSTAVI ZA
UPRAVLJANJE
UČENJEM

OBRAZOVNI
IZVORI I
MATERIJALI

ALATI ZA
IZRADU VIDEO
SADRŽAJA

Postoji niz sustava za upravljanje učenjem (eng. Learning Management System - LMS) na kojima učenicima možemo postaviti materijale i zadatke te komunicirati s njima:

- [Moodle](#)
- [Loomen](#) (Carnet)
- [Edmodo](#)
- [Yammer](#)
- [Schoolology](#)
- [Canvas](#)
- [WiziQ](#)

Obrazovne materijale učitelj može izraditi sam ili zajedno s kolegama, a može ih potražiti u bogatim repozitorijima raznih kanala:

- [YouTube](#)
- [Khan Academy](#)
- [TED](#)
- [National Geographic](#)
- Carnet - [Edutorij](#)
- [Toni Milun Portal](#)
- portali hrvatskih izdavača

Za izradu vlastitih videa mogu se koristiti programi za snimanje zaslona :

- [Educreations](#)
- [TouchCast](#)
- [MySimpleShow](#)

- [Screencast-O-Matic](#)
- [Camtasia](#)

Za izradu interaktivnih videa mogu se koristiti:

- [PlayPosit](#)
- [Ted-Ed](#)
- [Verse](#)
- [Edpuzzle](#)
- [PurposeGames](#)
- [H5P](#)

Metoda 270

Ako su pristupu obrnute učionice kućni i učionični rad zamijenili mjesta za 180 stupnjeva te da je učenik u centru poučavanja, tada je u metodi 270 uloga učenika još značajnija- on je taj koji kreira obrazovni sadržaj i prezentira ga svojim suučenicima te ih na taj način poučava, a u konačnici i samoga sebe.

Učenici mogu odabrati hoće li sadržaj stvoriti

- u interaktivnom (digitalnom) obliku - mogu koristiti svoje mobilne uređaje, internet i računala te ih na taj način koristiti svrhovito, kreativno i inovativno.
- na papiru.

Pružajući učenicima mogućnost da sami stvaraju sadržaje kojima će poučavati druge učenike potičemo ih na samostalnost, odgovornost i kreativnost:

- sami moraju odabrati bitne informacije
- način njihove prezentacije
- raditi u timu
- upravljati svojim vremenom.

Učenici trebaju biti upoznati s

- našim očekivanjima
- kriterijima vrednovanja
- listom za provjeru kojom će pratiti izvršenost svog zadatka.

U ovoj metodi važno je

- da se prikazuju **dodatni sadržaji kojih nema u udžbeniku**
- da svi učenički radovi budu prezentirani u razredu
- da se cijeli razred uključi kroz igranje kvizova, rješavanje zagonetki, potragu za nekim predmetom i dr.
- dodatnu vrijednost može joj pružiti međunarodna suradnja kroz Erasmus+ ili eTwinning projekte.

Literatura:

Bergmann, J., & Sams, A. (2012). Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day

Kralj, L. [Poticanje kreativnosti i inovativnosti primjerenim odabirom zadataka](#), Pogled kroz prozor (2015)